

**Brev från och till
medlemmar av familjen
Gjörwell, växlade åren
1780-1811 E...**

Gjörwell, Carl Christoffer,

HS Ep. G 12:1

National Library
of Sweden

B R E F: Ufrån Kongl. Bibliothecarien C. C. Gjörnell, till Dottern,
Fru Gustava Eleonora Lindahl; dat. Capteno-uddens, Fredagen,
d. 7 Junii 1791.

Innehåll:

Torpet's Krönika, från den 27 Maji til den 6 Junii 1791.

Tack, min lilla Aldrabästa Stafva, för ditt fösta och så sköna brev ~~ur~~
ifrån Norrköping -- flera flera sådana efter. Söta Mor befarades det med förtro
Post, och underskänker jag allt hvad däruti stod rörande vår Gädje öfver Din själ
föra dyktighet, vår kärlek emot Dig, och våra trogna råd samt hjertliga förmaningar.

Således börjar jag nu strax med min lilla Krönika här ifrån Torpet. Första
Lagen efter Din afresa, eller Fredagen, gjorde jag redo ^{for} för mitt fösta brev. Om
söndagen fatted' allt åter uti sin gamla ordning, och så hvilade Söta Mor liksom
ut efter fulla två månaders dageliga möda för Din lilla Person. Om Söndagen åto
lilla Bror Carl och Hof Gravuren här ofr. til middagen. -- Ty de komo intet om
Fredagen -- voro efter vanligheten glade och gode. Om Eftermiddagen gingo de
med Söta Mor och Briter Louise, til Djurgården, ty vädret var ganska vackert, så att
där åkte d' Spanien, och en avantant både Spaniske och Engelske Ministrarne, som
gjorde dem alla de största slöfligheter, och bodo dem komma in uti sina Reserues,
ifrån hvilka alla högtförnämde invitationer Söta Mor dock drog sig på sitt lätta
och glada maner. Umiddelstid besvarar jag nya Relationer emellan Ermiten på
Torpet och le Compt. diplomatique au Parc -- Visiter -- Visiter --

Utand de käraste besöken för mig blifver dock hädanäfter le Seigneur Charles
Gustave Almqvist icke för det, at han är le Trésorier à Haga, utan för det, at han visat
både så för vinstkap och vil hela vårt Hus, så väl. Som oftast kommer han och hit til Torpet,
än åkandes, än ridandes. Beggo Gossarne hafva nu en större lundresa för sig, och
säkerligen hafva de något i sinnet, som jag ännu intet så noga kan veta.

Hvarom afsonen hälsade jag på Regeludden, för at höra mig på stället för
om den Stackard' Adolff. jag gick hela vägen, men den gangen dock med lättare stöt
hem än vanligt, ty nu hade han åter varit beskedlig och flitig. Detta förfäkrade
mig också den så hederlige Lieutenant Martin, en rar, ung Officer nu för tiden.
Du mino väl hans rena och vackra ansigte: så ren och vacker är också hans
Conduite. Hvad som bifår honom uti Medal, erfätter han genom flit och sed.
Han har därjämte ovanliga insigter, så at han kan, under Capit. Raab's
Sjullighet, förestå Undervisningen. Hej! om han ändå hette Ad. Fredr. äf!
Hvilkom glädje skulle icke sådant medföra för Föräldrarne, mig och ofr. alla,
som så mycket hållit af den Gossen. Jag var umiddelstid så nögd med honom
denne gång, at jag tog honom och Martin med mig til gamle Sjögrens,
och åto vi där tillhopa en skön fäsk Aborre, samt lät jag också Gossarne
dricka Din Skål. Detta Boställe hafve vi alle dagar sedt för våra ögon,
men ej ännu vetat des Namn: det heter Wikoberg, efter det ligger så högt
utmed viken. Midt emot såg jag den nya Byggnaden på Rosendal sefa
sig allt vidare up i höjden: Förjande

Gjörnelliana
Collectio

Följande Måndagen var unge Baron Silfverhjelm hos oss. Därför han skal blifva
alting, så har han nu och blifvit Poët, och skrifver på en Dramme öfver en Svensk Sijet, eller
Engelbrekt, som var för flere 100 år sedan en stor Kärhöfvidsman, det vil säga General,
emot en oduglig Konung, näml. den så kallade Erik ifrån Pommern, och väl så många
Herrar. Du bör förfä mig, at han försvarade Folket emot dem begge. Endring Philippa,
den Videns, Dygdens, och Konung Carl Knutsens, skrifvit och verklig för sit Rike,
men alltid hindrad af sine Herrar, Christer Nilsson, en ijarig Statsman, en trid-
intriguante Hofmestarinna, en aimable Hof-Dottern eller Jungfru, som de då hette,
förmodligen också voss. - af allt detta och flera behageliga Ingredientier skal nu denne
nye Rike-Päpät konvalescera. Bliv den til salu, skal du visserligen få en mäd til at
omera dit lilla Cabinet. Dock tyft, tyft! med hela denna Stats hemlighet; också förhör
sig sig den blott af den orsak, at så oförmärkt vänja dig vid den uti din nya stora
Verld få nödiga Distretionen.

Om Tisdagen varad. Ludecke med Fru och Svägerska hos oss, för at gjöra Contra. Visiten
och gratulera. Til min både förundran och glädje, såg Fru Doktorinnan både jet och gläd
ut. Vi nämnde ej med en enda Svokspas om lilla Mansfall Drunken - Ah! ack! vi
sörje ännu alla den föta Flickan.

Tänk, Därför Du! at vi få i Sommar den käre Pastor Kälhenburg til vår Granne.
Vå nå, hvad det blir roligt! De komma at bo på förra Stället.

Lördags- och Söndagsmiddagen var grande tour på Popet. Baron Albedijhl, kommen ifrån
Nyköping, drack Thé hos Söta Mor, och satt sedan länge med mig uti Biblioteket; hvilket
ej är underligt, ty han är en af våre vittaste Herrar. Capit. Körberg, nyligen hemkommen
ifrån Ryssland, vet jag knapt om du mera minnes; han omgick hos oss då vi bodde i
Sofbergsgård, en stor och fet Karl med frisk färg, liknar något Ryttmäst. Leofmeden.
Han är en stor Mechanicus, förfä sig i symmetri på Vattenverk, jag menar de stora
vid Grusfors och Åvarnar, samt har varit flera år å red i Ryssland, och har gjort där många
nyttiga iinrättningar; under hela kriget var han i Sibirien, begärde få komma hem, men
fick intet, utan brukades där vid de Ryssas Bergverken. Han lär nu snart resa dit
igen. Dessutom, at Svenskars Skola nödgas föka sit Svord hos denne Granne och gjöra
honom ännu mångtzigare, så mycket farligare för oss. Baron Silfverhjelm kom åkanded
uti sit Equipage med sine begge Adonisar bakpå: ty bevars! at unge Herren skulle i
så vaclert väder komma, liksom andre, gånder. Du vet, at han skal möta sin Engelska
Päpamå uti Italien. - jag må icke tro för at låta viga sig af Päpen. - men i vägen
besöker han Konungen i Spa. Allt detta låter rätt både besymmerligt och stort.
Nouveau monde! Abbe d'Espagne och Pastor Cateau complatterade se lettre agréable.
Sjunnande Abbe uti sin veröfliga Cavaliers drängt bor nu öfver Sommaren på landet,
och var inkommen blott för at följande dagen fatiguera sig med fjerdels-Haranguen uti
Reformista Kyrkan, efter hvilket främ Dagverket han reser åter ut igen - hvant? - Jus! -
allt til förograda landet, ja til laaan. Så aldeles heter Stället. Det är en liten vackert
lundgård här på sidan om Brothingholm, som H. de Ron äger, och hvar hand Pastor
tubningar de stora veltorna. Men hans Hälsa är också icke den bästa, och behöfvat
alltid sinnet hos honom mycket förfäring, om annars hans vittra Språkshamhet
icke skal lidu något mera. - Nu til Söndagen.

Wittida

Brittida var söta Lur ypper och klädd; satt i sitt frädade rum och läsa uti sina
goda Söndagsböcker, då Lilla Bror Carl står för mina ögon kl. 8. Klock! hvad jag blef glad!
tänkte: nu blir han hot of hela dagen -- nej! det var intet så väl. Lilla Martin ~~stod~~ var
där nedre med et par Bondhjästar och spändes för deras Phaeton, för at fara till Skurö.
Således blott några små förtärd på alla händer, och så adieu till i afton, då de skulle
komma igen. Häruppå gingo söta Mor, jag och Britte-Louise till Sjögården uti et
det aldrafkonaste väder, för at njuta ärets Sälhet och Klärighet: det gjorde vi ock. Herre
Gud! hvilken lyckofullig förmiddag! Vi gingo utmed Stranden, hvarst böja var lugn
och klar, hvarst ytte blott Kruksäden af de till Gården och Drunnen framflytande Vätarne.
När vi kommo förbi Kumlandens, sågo vi en Elfstock under Kruthuset, som där i Viken
drog Nöt, och midt däremot hade en Karl stått sig upp uti en af de stora mot vänet
sig nedtröskande Blanne, så at han stod betäckt å alla sidor med döf, men kunde
dock se af alla de förbigående. Men hvad kan det betyda, sade vi hvar åt annan,
at den Karlen så stått sig upp i Vädet? Det kunde vi ej begripa, och jag sade: Kan
vi agera Guden Pan, för at vi skole nu vara så mycket lyckofulligare uti handrike.
Alla de himmelskoga och nyss gröna Träden vid Vaktmästarens end hvad de häruppå
af oss beskedades! Vi gingo vidare utmed Bergsöfver, kommo till Stjernborg och vandrade
för första gången på den nya bredas vägen, som Debesche lätit uphugga tvärt
igenom Skogen till Rosendal. Där besågo vi en detal hans nya Byggning, som blir
bara en Våning, men på hög fot, står långt efter vänet och blir omgifven med
en Engelsk Trädgård. Lärartens Byggningen, som var i Stenbergs tid, är redan
nedruffen; de andra Klufen följa efter, allt förändras, allt utvidgas, allt förskönas.
Värigamla Klufen Damström regerar nu där öfver Trädgården och Arbetsfolket.
Uti en Stuga sett detta, besprådas af Dalkarlar, och säng i Psalmboken, som lät
ganska godt. Vi trötte satte oss nedanför i Ängen, och Britte-Louise började obarinhastigt
hänja bland Floras ännu späda och så vackra Barn, eller, i oförblommande Styl taladt,
hon påskade sitt Kläde fullt med de aldrafkonaste Blommar. Således vände vi om,
gingo öfver den så härliga Rosendals Ängen, mötte Skarar af Stockholms boer,
månge en Familie med fina marknyttor, sågo i Retouren på Backen vid Stjernborg
hela det vida Ängret, gingo sedan i jagta mot hem, hade dock et litet alltför täckt
äpventyr. När vi kommo förbi Vaktmästarens, satt en liten Ridska utmed vägen
och vaktade den under Ekarne och emellan Skafelbyckarne betande Boskapen.
Hon var midt år, klädd i randig Kjortel och Förkläde, röd Tröja, hvitt Sluckle,
och utur detta framträdde et skäligen vackert ansigt med et par goda och
glada ögon; vi stånade och tålts med henne. Hennes Lur var Bergsprängare,
han var mycket fattig; hon hade än intet jät lära läsa i Bok. Då jag tog i
Böckfäcken, slog hon ned sina ögon, och då jag väckte henne et Okämsfrens-
Snycke, så for hon upp utur Gräset med en glädje i ögonen och Tacksamhet
uti hela ansigtet, Kyssste allad våra händer med en kånfla, som rödde oss
alla på det högsta. Herre Gud! tänkte jag: så stor Sälhet kunde en så ringa
Gofva föda uti detta Darns unga Hjerta, och Du, och Vi, som upväst utan
alla Obehof, som lifsom flyttat oss utur det ena Nöjet i det andra, vi
skulle intet altid väcka de unga och mindre bemedlade Barnen när kland!
Kort sagt: denna ömsides både Tanka och Kånfla, hennes glädje och
Välsignelser å ena, vår Tacksamhet emot Förfynen och Gifvofvställe

å den andra sidan: att detta var en slags Guds-tjänst. Denne lilla Flickan lärer
ofta tänka på denna Skändelse; och, då vi pekade för henne på vårt Hus, lofvade
hon komma med När till oss i Sommar. Uppfylde af alla dessa Känslor kallades
vi snart fatta Hem. Där mötte oss dock en både glad och ledsam Tidning. Lilla
Commisjärnen hade kort efter vår utgång kommit vidandes, freg dock upp och
fatto den skönaste Bouquet med Tulipaner och Kartonger uti Drote-douises
fönster. Hennes Rum förtjenar också nu på sitt sätt at kallas vackert.
Storstu ändeligheten uti allt, och på samma sätt, som hennes egenhändiga
Dass-relieff pryda hela öfra delen, så sågs nu också en rad af flögla. Blomster
rundt omkring Vagg-foten. Härlig både syn och lukt! Commisjärnen Monquise
hade härupå ridit efter för at söka upp oss på Djurgården; men som han tog
stora vägen till Manilla, så kunde han ej råka oss, utan kom efter till
middagen. Men än et ord om Drote-douises Kamars. Abbé d'Espagne har
skänkt henne en liten Bild af tygsbunns Snydare, som föreställer en ung
Bondgoose, klädd på Spansk, lutande sig på en Spade, liksom trött efter
arbetet; men tyfven ä! man ser nog på hans glada och skalkagtiga Blick
utåt fältet, af hans leende ögon och mysande mun, at han ser efter en vacker
Flicka. Denne lilla Skalk står på Drote-douises kachelugn. Nu till middagen.
Utan lilla Commisjärnen, som kom af sig själv, utan utan Calle, som var befäl
af Baron Ruuth at äta på Ulffunda, hade jag budit Baron Seltweschjelm
och Lieutenant älf. Om Eftermiddagen gjorde Damer och Cavalierer en tour till
det brillanta Gärdet, medan Gubben vandrade af till Salen, och smakade där af
den lifva Sittet, som ibland det goda sig där församlade Folket njutes. Nu
är också där själva Naturen uti al sin färgning: Konge-Prägarden, Bergs-
Rådinnan Eljärnes och Fru ledermarks Prägardar omgifva detta Hus. När jag
kom hem, fann jag före mig Baron Rosenhane, för at taga afsked, ty han
reser hem öfver Ringst. Hans Bar, som är kammarherre, bor i Södermanland.
Slutligen måste ingalunda förätas ännu en glädje-skändelse, at jag på
denne för mitt Hjerta så store blögtridsdag bar förste gången de vackra och af
Söta Mammor med grönt silke utstydda ljusa Klippings-handskarne:
således gick jag på Djurgården med Blomster på och uti Skanden. Svad
kan väl mera begäras?

Se nu, min lilla Dästra Stafva, lärer jag hafva gjort fullkomlig iaktenskap
för hela vår degnad sedan mit fjätte Brev. Hälsa mycket mycket Svärfar
och Din lilla John. Gud gifve Er allt det goda, som så innerligen önskas af

Eder

tilgifna Pappa.